

Ecbalium Elaterium'a Bağlı Uvular Ödem Gelişmiş Bir Olgunun Geç Başvurusu

*Late presentation of a case with an uvular edema caused
by ecbalium elaterium*

Türkiye Acil Tıp Dergisi 2005; 5(4): 196-198

Pekdemir M, Yıldız M, Durukan P

Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp Anabilim Dalı

ÖZET

Ecbalium elaterium (EE) Akdeniz bölgesinde yetişen cucurbitaceae familyasından bir bitkidir. Suyu potent bir katartik, analjezik ve antiinflatuardır. Dilüe edilmeden kullanıldığında çok toksiktir. Sinüzit nedeniyle, dilüe edilmemiş EE suyunu burnuna uygulayan ve oluşan yaşamı tehdit edici uvular ödem nedeniyle acil servise 12 saat sonra başvuran olgudaki ciddi lokal konjesyon ve alerjik reaksiyon; oksijen, adrenalin, steroid ve antihistaminikler ile tedavi edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Uvular ödem, ecbalium elaterium.

SUMMARY

Ecbalium elaterium (EE) is an herbaceous vine from cucurbitaceae family which usually grows in mediterranean region. The juice has potent cathartic, analgesic and anti-inflammatory effects. When it is used as an undiluted fruit juice is too toxic. Our case had a delayed presentation to ED 12 hours after exposure. Undiluted EE fruit juice aspiration intranasally caused this life threatening uvular edema and severe allergic reaction. It was treated with oxygen, adrenalin, antihistaminic and steroids.

Key words: Uvular edema, ecbalium elaterium.

İletişim Adresi

Dr. Murat PEKDEMİR

Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp Anabilim Dalı, KOCAELİ
mpekdemir@ttnet.net.tr

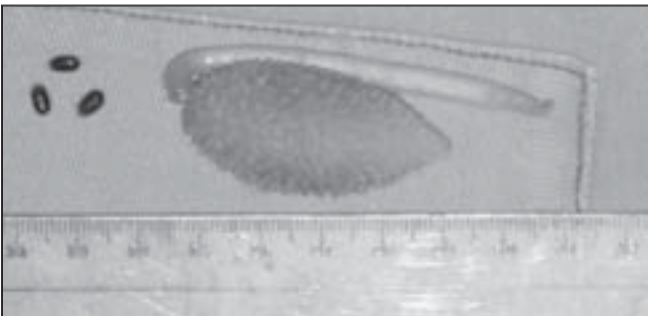
Giriş

Ecbalium elaterium (EE) diğer adı ile squirting cucumber Akdeniz bölgesinde yetişen cucurbitaceae familyasından bir bitkidir. Meyvesi 3–5 cm çapında, oval, sarı- yeşil renkli, hafif tüylüdür (Resim 1). Meyve suyunun aktif komponenti glukozid yapısındaki elateriumdur. Elaterium renksiz, keskin kristallidir ve eter, kloroform ve karbon sülfidde çözünür.¹ Suyu potent bir katartik, analjezik ve antiinflamatuardır.^{2,3} Geleneksel olarak suyu sinüzit ve sarılık tedavisinde, kökleri ise romatizmal yakınmalar için kullanılır.^{1,2,4} EE'den elde edilen Cucurbitacin B'nin aktif antiinflamatuvar madde olduğu fare modelinde gösterilmiştir.² Suyu dilüe edilmeden kullanıldığında toksik etki gösterir. Şiddetli ağrı, üst hava yolunda ödem, nefes darlığı ve baş ağrısına neden olduğu bildirilmiştir.⁵

Literatürde uvular ödemli iki olgu sunumu ve EE'ye bağlı yakınmaları olan 3 ve 42 hastalı olgu serileri vardır.^{1,3,6,7} Bu olgular genellikle altı saat içinde hastaneye başvurmışlardır. Sunacağımız olgu sinüzit nedeniyle dilüe edilmemiş EE suyunu burnuna uygulamış ve ciddi uvular ödeme bağlı 12 saat sonra acil servise başvurmuştur.

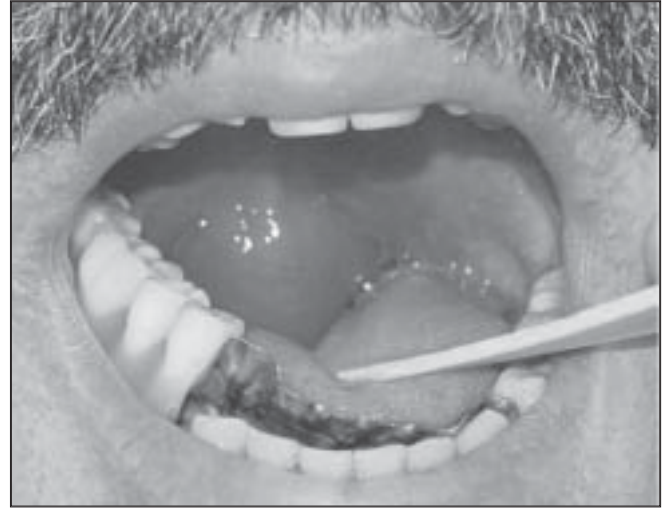
Olgu

47 yaşında erkek hasta acil servise ses kısıklığı ve boğaz ağrısı yakınması ile başvurdu. Hasta acil servise başvurmadan yaklaşık 12 saat önce, sinüzit tedavisi için burnuna yabancı suyu damlatmıştı. Birkaç saat içinde burun tıkanıklığı, boğaz ağrısı ve ses kısıklığı yakınması başlamıştı. Hastanın mevcut sistemik bir hastalığı, allerjisi ve düzenli kullandığı ilaç yoktu. Kan basıncı 140/80 mmHg, nabız 102 atım/dk, solunum sayısı 20 soluk/dk. olarak saptandı. Fizik muayenede boğazda kızarıklık ve uvular ödem dışında patoloji saptanmadı (Resim 2). Hastada ciddi solunum sıkıntısı yoktu. Arteriyel kan gazı değerleri normaldi.



Resim 1. *Ecbalium elaterium* meyvesi .

Hasta üst havayolu obstruksiyonu nedeniyle monitörize edildi, iv damar yolu açıldı, %100 oksijen 6-8 L/dk başlandı. Anjiödemün klasik tedavisi olan adrenalın 0.3 mg SC, deksametazon 8 mg İV, difenhidramin 50 mg İV yapıldı. Tedavi sonrası 30 dk içinde hastanın şikâyetleri gerilemeye başladı. 12 saat gözlem altında tutulan hasta acil servisten taburcu edildi. Daha sonra telefon ile aranan hastanın yakınmalarının düzeldiği öğrenildi.



Resim 2. Uvular ödem.

Tartışma

EE suyunun dilüe edilmeden buruna uygulanması sonucu gelişen, yaşamı tehdit etme potansiyeline sahip uvular ödem olgusunun göreceli olarak geç başvurusunu sunduk. Havayolu tehdit altında olan olgu, oksijen, epinefrin, steroid ve antihistaminik ile tedavi edildi.

Anjiyödem dil, dudaklar ve yüzde şişlikle kendini gösterir. Olguların %0.1 – 0.2'sinden anjiyotensin dönüştürücü enzim inhibitörü antihipertansif ilaçlar sorumludur. Birçok olgu hafif ve geçicidir. Tedavi destekleyici tedavidir. Öncelikle havayoluna dikkat edilir. Adrenalin, antihistaminikler ve steroid kullanılır. Hafif şişliği olan ve havayolu obstruksiyonu bulguları olmayan hastalar acil serviste izlenip, şişlik azaldığında taburcu edilebilirler.⁸

EE kullanımı ile ilgili yakınmalar nedeniyle acil servise başvurduğu bildirilen olgular genellikle beş – altı saat içinde acil servise başvurmuşlar ve ciddi alerjik reaksiyon gibi tedavi edilmişlerdir. Yalnızca 13 hastalık bir seride 3 hastanın burun yolu ile temas ettiği ve lokal irritasyon bulgularının olduğu,³ ve bir olguda havayolu pasaj grafisinde gösterilen tıkanıklık bildirilmiştir.⁶ Özellikle dilüe edilmemiş EE suyu ile

temas sonucu muköz membranlarda irritasyon olduğu ve oral veya nazal yoldan temas eden hastaların üst havayolu obstrüksiyonu açısından yakın takibi önerilmektedir.³ Sunduğumuz olgu, diğerlerinden farklı olarak şikâyetleri ortaya çıktıktan yaklaşık 12 saat sonra acil servise başvurmuştur. Geçen süre içinde uvular ödem ve nazal konjesyon oluşmuş, sistemik bulgu (hipotansiyon, solunum sıkıntısı) gözlenmemiştir. Bu durum sistemik reaksiyondan ziyade lokal mukozal irritasyon düşündürmüştür. Ancak havayolu tehdit altında olduğu için klasik ciddi alerjik reaksiyon tedavisi uygulanmıştır.

Uvular ödem ile başvuran hastalarda, hastanın kullandığı ilaçlar, geleneksel bitki tedavileri sorgulanmalıdır. Bu hastaların triaj kategorisi öncelikli olarak değerlendirilip, monitörize edilmeli ve havayolu koruyucu önlemler alınmalıdır. Ciddi üst havayolu tıkanıklığı olan hastalarda erken entübasyon veya cerrahi havayolu girişimleri düşünülmelidir. Hastalarda ilaç tedavisi olarak adrenalin, antihistaminik ve steroid tedavisi yapılmalıdır. Havayolu tehdidi ortadan kalkan hastalar acil servisten güvenle taburcu edilebilirler.

Sonuç

Akrep sokmalarında genellikle semptomatik tedavi yaklaşımı yeterlidir. Antivenom ancak hastanın hayati fonksiyonlarını tehdit edecek derecede ciddi toksikasyonlarda kullanılır.

malıdır. Antivenom uygulamasının istenmeyen yan etkileri olduğu hiçbir zaman göz ardı edilmemelidir. Akrep sokmalarında tedavide hastanın belirti ve bulgularına yönelik yaklaşımın antivenom uygulamasından öncelikli olduğu bilinmelidir.

Kaynaklar

1. Kloutsos G, Balatsouras DG, Kaberos AC, et al. Upper airway edema resulting from use of Ecbalium elaterium. *Laryngoscope* 2001; 111: 1652-1655.
2. Yesilada E, Ustun O, Sezik E, et al. Inhibitory effects of Turkish folk remedies on inflammatory cytokines: interleukin-1alpha, interleukin-1beta and tumor necrosis factor alpha. *J Ethnopharmacol* 1997; 58: 59-73.
3. Raikhlin-Eisenkraft B, Bentur Y. Ecbalium elaterium (squirting cucumber)-remedy or poison? *J Toxicol Clin Toxicol* 2000; 38: 305-308.
4. Sezik E, Yesilada E. Clinical effects of the fruit juice of Ecbalium elaterium in the treatment of sinusitis. *J Toxicol Clin Toxicol*. 1995; 33: 381-383.
5. Vlachos P, Kanitsakis NN, Kokonas N. Fatal cardiac and renal failure due to Ecbalium elaterium (squirting cucumber). *J Toxicol Clin Toxicol* 1994; 32: 737-738.
6. Eray O, Tuncok Y, Eray E, et al. Severe uvular angioedema caused by intranasal administration of Ecbalium elaterium. *Vet Hum Toxicol* 1999; 41: 376-378.
7. Satar S, Gokel Y, Toprak N, et al. Life-threatening uvular angioedema caused by Ecbalium elaterium. *Eur J Emerg Med* 2001; 8: 337-339.
8. Koury SI, Herfel LU. Anaphylaxis and acute allergic reactions. In: Emergency Medicine: A Comprehensive Study Guide. Eds:Tintinalli JE, Kelen GD, Stapczynski JS. 5th ed. New York, McGraw-Hill; 2000: 242-246.